

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy, soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobkyně: **O. K.**, zastoupená JUDr. Janou Mikulovou, advokátkou, se sídlem, Hlavní třída 1023/55, 708 00 Ostrava – Poruba, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 14. října 2013, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. listopadu 2014, č. j. 18 Ad 46/2013 - 56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně v části směřující proti výroku I rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. listopadu 2014, č. j. 18 Ad 46/2013 - 56, **se odmítá.**
- II. Výroky II, III a IV rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. listopadu 2014, č. j. 18 Ad 46/2013 - 56, a výrok II rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 14. října 2013, X, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti.
- IV. Žalobkyni **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti.
- V. Ustanovené zástupkyni žalobkyně JUDr. Janě Mikulové, advokátce se sídlem Hlavní třída 1023/55, 708 00 Ostrava – Poruba, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada výdajů v řízení o žalobě a o kasační stížnosti celkem 9.607 Kč, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobkyně jako vdova pobírala vdovský důchod po dobu jednoho roku od smrti manžela, tj. od 10. července 2010 do 9. července 2011. Dne 19. května 2011 odeslala žalobkyně České správě sociálního zabezpečení (tj. žalované) korespondenční lístek, v němž se ptala na možnost prodloužení doby pobírání vdovského důchodu. V dávkovém spise je založen přípis žalované ze dne 10. června 2011, v němž sděluje žalobkyni zákonné podmínky, za kterých by mohla mít

i po uplynutí jednoho roku nárok na vdovský důchod s tím, že se má obrátit na Okresní správu sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) v Novém Jičíně, kde se jí dostane odborné pomoci. Doručení tohoto přípisu žalobkyni se však v soudním řízení neprokázalo. Z výpovědi svědka M. J., zaměstnance OSSZ v Novém Jičíně nicméně vyplynulo, že žalobkyně opakovaně navštívila OSSZ v Novém Jičíně (poprvé dne 22. prosince 2011 a následně třikrát v průběhu roku 2012), aby se informovala ohledně nároku na poskytování vdovského důchodu po uplynutí jednoho roku. Svědek žalobkyni vždy poučil, že aktuálně na vdovský důchod nárok nemá a že není ani možné, aby jí byl obnoven z důvodu dosažení 55 let věku, jako tomu bylo podle dřívější právní úpravy. Dále žalobkyni vysvětlil, že podle platné právní úpravy jí tento nárok vznikne až při dosažení důchodového věku. S touto odpovědí se žalobkyně nespokojila a prohlásila, že na sepsání žádosti o vdovský důchod bude trvat a že se obrátí na OSSZ ve Vsetíně, detašované pracoviště ve Valašském Meziříčí. To učinila a dne 22. dubna 2013 navštívila uvedené pracoviště. Svědkyně Bc. V. V., která se žalobkyní sepsovala žádost o opětovné přiznání vdovského důchodu, uvedla, že ji poučila, že nesplňuje žádnou zákonnou podmínku pro výplatu vdovského důchodu po uplynutí jednoho roku od úmrtí manžela. Žádost se žalobkyní sepsala jen proto, že na tom žalobkyně trvala. V kolonce, v níž jsou uvedeny podmínky nároku, je zakřížkována podmínka „jiná“ a uveden věk 55 let s tím, že žalobkyně splnila uvedenou podmínku ke dni 4. března 2012.

[2] Navzdory výše uvedeným poučením přiznala žalovaná žalobkyni (chybně) vdovský důchod podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a to rozhodnutím ze dne 22. května 2013. Žalobkyně měla mít podle uvedeného rozhodnutí nárok na obnovený vdovský důchod od 4. března 2012 ve výši 6 785 Kč s tím, že od ledna 2013 se tento důchod zvyšuje na 6 886 Kč. Uvedený důchod žalovaná vyplatila žalobkyni za období od 4. března 2012 do 9. července 2013, a to v celkové částce 110 523 Kč. Poté, co zjistila své pochybení, vydala žalovaná dne 26. června 2013 rozhodnutí č. I, kterým žalobkyni odňala vdovský důchod s účinností od 4. března 2012. Téhož dne vydala i rozhodnutí č. II, kterým zavázala žalobkyni vrátit přeplatek vzniklý za období od 4. března 2012 do 9. července 2013 ve výši 110 523 Kč, přičemž své rozhodnutí žalovaná opřela o § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Námitky žalobkyně proti oběma rozhodnutím zamítla žalovaná rozhodnutím uvedeným v návětí, které žalobkyně následně napadla žalobou ve správním soudnictví.

[3] Krajský soud vyhověl podané žalobě jen částečně. Zrušil totiž napadené rozhodnutí pouze ve výroku č. I, kterým žalovaná potvrdila své rozhodnutí č. I, jímž žalobkyni odňala nesprávně přiznaný vdovský důchod, a to od data jeho přiznání, tedy od 4. března 2012. Důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí v této části se stal fakt, že žalovaná odňala žalobkyni důchod zpětně, což je v rozporu se zákonem. Žalovaná ostatně toto své pochybení sama uznala již v průběhu soudního řízení. Naproti tomu krajský soud zamítl žalobu v části směřující proti výroku č. II napadeného rozhodnutí, kterým žalovaná potvrdila své rozhodnutí č. II, jímž uložila žalobkyni povinnost vrátit vzniklý přeplatek. Žalovaná tak učinila proto, že žalobkyně podle ní přijala neoprávněně vyplacené dávky důchodového pojištění, ačkoliv musela z okolností předpokládat, že byly vyplaceny neprávem. S tímto náhledem se na základě provedeného dokazování ztotožnil i krajský soud.

II. Kasační stížnost a řízení o ní

[4] Proti celému rozsudku krajského soudu, ve všech jeho výrociích, podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost. V ní poměrně stručně uvedla: „Žalobkyně má za to, že rozhodnutí žalované je v rozporu s § 56 zákona č. 155/1995 Sb., neboť toto rozhodnutí musí být vydáno a doručeno požívatelí důchodu přede dnem, ke kterému má být důchod odňat, toto rozhodnutí může směřovat

pokračování

pouze do budoucna a do doby, za níž ještě nebyl důchod vyplácen. V jejím případě žalovaná odňala důchod nezákonně zpětně. Co se týče předepsaného přeplatku na vdovském důchodu, je žalovaná povinna zkoumat zavinění alespoň ve formě nedbalosti a prokázat či uvést, z jakých okolností dovozuje, že příjemce důchodu vzhledem ke svým osobním poměrům měl a mohl předpokládat, že důchod je mu vyplácen neprávem. Žalobkyně částku vypláceného důchodu v dobré víře využila a také na základě příznání vdovského důchodu jí byl odňat příspěvek na živobytí.“

[5] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky řízení jsou splněny. Nejprve se však musel vyrovnat se skutečností, že stěžovatelka napadla celý rozsudek krajského soudu a domáhala se jeho zrušení ve všech jeho výrocích, ačkoli výrokem I rozsudku krajského soudu jí bylo vyhověno a výrok I rozhodnutí žalované byl krajským soudem zrušen a v tomto rozsahu byla věc žalované vrácena k dalšímu řízení. Krajský soud se v této části zcela ztotožnil s žalobním bodem, v němž stěžovatelka již v řízení před krajským soudem namítala nezákonnost výroku I rozhodnutí žalované pro rozpor s § 56 [odst. 1 písm. a)] zákona o důchodovém pojištění. Opakuje-li stěžovatelka v kasační stížnosti obsah zmíněného žalobního bodu, který směřoval proti výroku I rozhodnutí žalované, vlamuje se do otevřených dveří. Nenamítá ani nic proti odůvodnění rozsudku v této části (což by ostatně samo o sobě bylo nepřipustným kasačním důvodem podle § 104 odst. 2 soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“). Její kasační stížnost proti výroku I rozsudku krajského soudu je tudíž subjektivně nepřipustná, neboť její žalobě v této části bylo napadeným rozsudkem zcela vyhověno (z povahy kasační stížnosti jakožto opravného prostředku vyplývá, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím krajského soudu plně vyhověno, popřípadě kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jeho právech, přitom rozhodujícím je výrok rozhodnutí krajského soudu, protože existenci případné újmy lze posuzovat jen z procesního hlediska; srov. usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 4/2013 - 62 ze dne 6. března 2013). V této části proto byla kasační stížnost odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. d) za použití § 120 s. ř. s.

[7] Ve zbytku vyhodnotil Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako přípustnou. Ostatně i kasační námitka stěžovatelky směřuje proti závěru krajského soudu týkajícímu se povinnosti stěžovatelky vrátit přeplatek na důchodu, resp. zavinění stěžovatelky ve smyslu § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb.

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je v této části důvodná.

[9] Nutno nejprve uvést, že krajský provedl ve věci pečlivé dokazování. Konec konců ani stěžovatelka skutkový stav zjištěný v soudním řízení, resp. interpretaci provedeného dokazování krajským soudem, nijak nezpochybňuje. Proto i Nejvyšší správní soud bude ze skutkových zjištění krajského soudu dále vycházet. Nejvyšší správní soud se nicméně po pečlivé úvaze nemůže ztotožnit s právním hodnocením případu, k němuž krajský soud na základě zjištěných skutkových okolností dospěl. V posuzované věci je klíčovým výklad § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., podle něhož platí: „*Jestliže důchod byl vyplácen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, protože příjemce důchodu nesplnil některou jemu uloženou povinnost, přijal důchod nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplácen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo vědomě jinak způsobil, že důchod nebo jeho část byl vyplácen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, má plátce důchodu vůči příjemci důchodu nárok na vrácení, popřípadě náhradu nesprávně vyplácené částky.“*

[10] Předmětné ustanovení vykládá ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu tak, že obsahuje několikero skutkových podstat upravujících situace, kdy je z různých důvodů důchodová dávka vyplacena ve vyšší částce, než by měla náležet. Konkrétně ve svém rozsudku ze dne 26. května 2010, č. j. 3 Ads 35/2010 - 54 (veškeré zde citované rozsudky jsou dostupné prostřednictvím vyhledávání judikatury na stránkách www.nssoud.cz) dospěl Nejvyšší správní soud k názoru, že schéma tohoto odpovědnostního vztahu je tvořeno alternativními skutkovými podmínkami, z nichž alespoň jedna musí být splněna pro vznik odpovědnosti za přeplatek na důchodu (tj. „nesplnění uložené povinnosti“, „přijetí důchodu či jeho části při vědomí jeho neoprávněného vyplacení“, „jiné vědomé způsobení vzniku přeplatku“). Teorie i praxe pak nahlíží na charakter této právní odpovědnosti tak, že u dalších dvou skutkových podstat spočívajících v přijetí důchodu vědomě ve vyšší částce a v jiném vědomém způsobení vzniku přeplatku jde o odpovědnost založenou na zavinění škodlivého následku, přičemž postačuje zavinění ve formě nedbalosti, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. srpna 2013, č. j. 4 Ads 58/2013 - 21.

[11] Bylo tedy třeba si položit otázku, zda stěžovatelka vskutku musela z okolností předpokládat, že jí byl důchod vyplacen neoprávněně, tj. zda s ohledem na prokázané skutečnosti měla nebo mohla předpokládat, že způsobí škodlivý následek. K tomu rozhodně nepostačuje odkázat jen na zásadu, že „neznalost zákona neomlouvá.“ Nestačí tedy dovodit, že stěžovatelka si měla nastudovat příslušnou právní úpravu a z ní měla zjistit, že důchod jí byl přiznán chybně. Takovouto argumentaci svorně v minulosti odmítli jak Nejvyšší správní soud, tak i veřejný ochránce práv. Nejvyšší správní soud tak učinil zejména ve svém rozsudku ze dne 18. června 2014, č. j. 8 Ads 17/2014 - 33, kde uvedl, že popsaná úvaha „*nerozlišuje mezi odpovědností za nevědomou nedbalost a objektivní odpovědností, u které se zavinění vůbec nezjevná. Zásada ‚neznalost zákona neomlouvá‘ se uplatní shodně u obou typů odpovědnosti. To znamená, že odpovědná osoba se nemůže dovolávat neznalosti zákona ani při odpovědnosti objektivní, ani při odpovědnosti za nevědomou nedbalost. Odpovědnost za zavinění ve formě nevědomé nedbalosti se tak od odpovědnosti objektivní liší právě a pouze v tom, že ke vzniku odpovědnosti za nevědomou nedbalost musí být prokázáno, že příjemce důchodu vzhledem ke svým osobním poměrům a okolnostem případu nezachoval potřebnou míru opatrnosti, když předpokládal, že přijímáním důchodu neporušuje ani neobrožuje žádný zájem chráněný zákonem*“ (zvýraznění doplněno Nejvyšším správním soudem). Veřejný ochránce práv pak ve své zprávě o šetření ze dne 27. září 2012, sp. zn.: 3686/2012/VOP/DR (veškeré zde citované zprávy a stanoviska veřejného ochránce práv jsou dostupná prostřednictvím vyhledávání v evidenci stanovisek ochránce na stránkách www.ochrance.cz) uvádí: „*Při přijetí takového názoru by ... zcela ztratily smysl další alternativní podmínky popsané ve výše cit. ust. § 118 zákona č. 582/1991 Sb., tedy ‚nesplnění uložené povinnosti‘ a ‚jiné vědomé způsobení vzniku přeplatku‘, neboť ČSSZ by vždy a ve všech případech vzniklého přeplatku mohla bez dalšího konstatovat nevědomou nedbalost (tedy ‚přijetí důchodu či jeho části při vědomí jeho neoprávněného vyplacení‘) s odkazem na zákon o důchodovém pojištění. Takový postup jistě nebyl úmyslem zákonodárce, neboť v takovém případě by zákonodárce tento druh odpovědnosti konstruoval jako odpovědnost objektivní tedy odpovědnost za výsledek, kdy se nezjevná zavinění, jako např. při souběhu výdělečné činnosti s předčasným starobním důchodem. Výše uvedená striktní a formalistická aplikace ust. § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. ve smyslu zásady ‚neznalost zákona neomlouvá‘ zcela vyvažuje správní orgán z odpovědnosti za svou zákonem svěřenou činnost, resp. odpovědnost za zákonitost a správnost rozhodnutí v plném rozsahu přenáší na pojištěnce, což považují za nepřijatelné.*“

[12] Krajský soud své úvahy nezaložil pouze na zásadě, že „neznalost zákona neomlouvá“. Opřel se též o to, že stěžovatelce se dostalo opakovaného ústního poučení od zaměstnanců OSSZ v Novém Jičíně a ve Vsetíně, že na obnovení výplaty vdovského důchodu po uplynutí jednoho roku od smrti manžela nárok nemá. Proti tomu však stojí zcela zjevné (byť věcně nesprávné) subjektivní přesvědčení stěžovatelky, že se úředníci OSSZ mýlili. Stěžovatelka vážila cestu až na detašované pracoviště OSSZ ve Valašském Meziříčí, kam územně nespádala,

pokračování

aby dosáhla sepsání své žádosti. Navíc ji žalovaná v jejím omylu utvrdila svým chybným rozhodnutím, kterým jí vdovský důchod z důvodu dosažení 55-ti let věku v rozporu s platnou a účinnou právní úpravou přiznala. Je jen logické, že stěžovatelka se po obdržení tohoto rozhodnutí utvrdila v názoru, že řadoví úředníci na místní úrovni hodnotili při ústním posouzení její případ nesprávně, zatímco kvalifikovanější zaměstnanci na ústřední úrovni jí dali za pravdu. Ze správního spisu dokonce vyplývá, že stěžovatelka se dne 29. května 2013, tedy krátce po vydání rozhodnutí o přiznání opětovného nároku na vdovský důchod, dostavila na OSSZ v Novém Jičíně, kde obvinila příslušné zaměstnance, že jí více než rok podávali mylné informace k obnově vdovského důchodu. Právě na základě této její návštěvy pak adresovala vedoucí oddělení důchodového pojištění OSSZ Nový Jičín žalované okamžitě e-mail, ve kterém ji upozornila na to, že stěžovatelce byl důchod zřejmě přiznán nedopatřením. Na základě toho se pak rozběhlo správní řízení, jehož výsledkem bylo odebrání chybně přiznaného vdovského důvodu stěžovatelce.

[13] Popsaný sled událostí poměrně přesvědčivě vykresluje stěžovatelku jako osobu jednající v silném přesvědčení, že jí obnovený vdovský důchod náleží. To, že její víra byla založena na mylných předpokladech, a byla tedy objektivně nepodložená, ještě samo o sobě nestačí k tomu, aby jí vznikla povinnost neoprávněně vyplacený důchod vrátit. Musely by přistoupit konkrétní okolnosti, stěžovatelce zřejmé, z nichž by průměrně rozumný člověk jednající s běžnou péčí či opatrností mohl vyvodit, že mu byl důchod přiznán neprávem, tedy v důsledku pochybení správního orgánu. Nedostatek obezřetnosti při přijetí částky vdovského důchodu, kterou jí svým rozhodnutím přiznala sama žalovaná, ale nelze spatřovat jen v tom, že stěžovatelka nezačala aktivně ověřovat správnost rozhodnutí ústředního orgánu státní správy jen proto, že na jeho místních pobočkách ji předtím řadoví zaměstnanci informovali o jejím nároku odlišně. Stěžovatelka mohla důvodně předpokládat, že na ústředí žalované pracují zaměstnanci kvalifikovanější, kteří navíc její žádost hodnotili za účelem vydání závazného rozhodnutí a nikoliv v rámci pouhé ústní konzultace před podáním žádosti. Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbyvá než uzavřít, že zavinění škodlivého následku (přijetí neoprávněně vyplacených částek vdovského důchodu) na straně stěžovatelky se nepodařilo prokázat. V hodnocení tohoto případu se Nejvyšší správní soud shoduje s náhledem veřejného ochránce práv, který případ stěžovatelky taktéž posuzoval. Ve své zprávě o šetření ze dne 3. prosince 2013, sp. zn.: 5959/2013/VOP/JMA ombudsman konstatoval: „Podání žádosti o přiznání důchodu je ... výkonem zákonného práva, které nelze uprýt ani v okamžiku, kdy by taková žádost byla neopodstatněná. ... Argument, že stěžovatelka byla v minulosti upozorněna okresní správou sociálního zabezpečení na nesplnění podmínek opětovného vzniku nároku, je popřen skutečností, že nadřízený útvar (ČSSZ) svým rozhodnutím následně nárok přiznal, stěžovatelka tudíž musela přijímat doplatek s přesvědčením, že jí náleží – platí presumpce správnosti vydaného správního rozhodnutí, příjemce tedy oprávněně očekává, že správní orgán rozhoduje v souladu s právem.“

[14] Pro názornost Nejvyšší správní soud doplňuje, že v minulosti již řešil i případy, kdy zavinění u téže skutkové podstaty naopak prokázáno bylo a příjemce důchodu tak byl povinen vyplacené částky vrátit. Jednalo se však o skutkově zcela odlišné kauzy. Za typickou situaci lze označit takovou, kdy Česká správa sociálního zabezpečení nedopatřením pokračovala ve výplatě vdoveckého důchodu přiznaného pouze na určité časové období (srov. výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 35/2010 - 54), kdy stěžovateli bylo časové omezení nároku na důchod známo přímo z textu vydaného rozhodnutí. Jiným příkladem je nesprávné pokračování ve výplatě sirotčího důchodu poté, co příjemce oznámil příslušnému správnímu orgánu, že nastoupil do zaměstnání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. srpna 2013, č. j. 3 Ads 95/2012 - 20, č. 2965/2014 Sb.), kde Nejvyšší správní soud dovodil, že příjemce si v souvislosti se splněním oznamovací povinnosti musel být vědom toho, že s nástupem do zaměstnání nárok na sirotčí důchod zaniká a že pokračování v jeho výplatě je zapříčiněno pouze liknavostí žalované při rozhodování o skončení nároku na důchod. Oproti

těmto případům, v nyní posuzované věci byl nárok na důchod přiznán přímo rozhodnutím žalované (byť chybně) a důchod byl stěžovatelce bezprostředně poté toliko na základě rozhodnutí žalované vyplacen, aniž by k tomu přistoupily dodatečně nějaké další okolnosti (uplynutí času, na který by byl nárok dle rozhodnutí vázán, nebo jiná změna skutkových okolností, jež podmiňují trvání nároku, jako např. nástup do zaměstnání ve výše zmíněném případě sirotčího důchodu), z nichž by bylo možno dovozovat zavinění škodlivého následku v podobě neoprávněné výplaty důchodu.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v daném případě se nepodařilo prokázat, že by stěžovatelka alespoň z nedbalosti přijala vdovský důchod za takových okolností, kdy musela předpokládat, že byl vyplacen neprávem. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud zrušil podle § 110 odst. 1 s. ř. s. nejen výrok II rozsudku krajského soudu, ale též výrok II rozhodnutí žalované a věc jí podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil k dalšímu řízení, v němž je podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem v tomto rozsudku vysloveným. Pravomoc Nejvyššího správního soudu k současnému zrušení rozhodnutí správního orgánu není vázána na návrh stěžovatele. V daném případě je zřejmé, že i výrok II rozhodnutí žalované měl pro nezákonnost zrušit již krajský soud a že nepřichází v úvahu jakékoliv doplnění řízení či vypořádání dalších žalobních námitek krajským soudem. Krajský soud by s odkazem na tento rozsudek pouze přenesl závazný právní názor svým novým rozsudkem správnímu orgánu.

[16] Současně s tím Nejvyšší správní soud zrušil i výroky III a IV rozsudku krajského soudu, neboť jde o navazující nákladové výroky. Pokud jde o výrok I rozhodnutí žalované, ten byl zrušen již výrokem I rozsudku krajského soudu, jenž zůstal v této části nedotčen, v této části se proto žalovaná bude řídit závazným právním názorem vysloveným v rozsudku krajského soudu.

[17] Nejvyšší správní soud tak je posledním soudem, který o věci rozhodl, proto musí rozhodnout též o náhradě nákladů celého soudního řízení. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., aplikovaného na základě § 120 s. ř. s., má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 2 s. ř. s., i kdyby měla ve věci plný úspěch. Úspěšná stěžovatelka má právo na náhradu nákladů řízení, žádné však neuplatňovala, ani podle obsahu spisu jí nevznikly, proto jí nebyla náhrada nákladů řízení přiznána.

[18] Stěžovatelce byla usnesením krajského soudu ze dne 7. února 2014, č. j. 18 Ad 46/2013 - 12 ustanovena zástupkyně, JUDr. Jana Mikulová, advokátka. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., části věty první za středníkem, platí hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného advokáta stát. Ohledně odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů v řízení před krajským soudem vyšel Nejvyšší správní soud z napadeného rozsudku (který právní zástupkyně stěžovatelky v této části nerozporovala). Odměna ustanovené zástupkyně zde byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, v rozsahu 5 úkonů právní služby po 1 000 Kč, 5 režijních paušálů po 300 Kč a hotové výdaje za kolkové známky v částce 140 Kč, tj. 6 640 Kč. S připočtením 21% daně z přidané hodnoty ve výši 1 394 Kč činí odměna za zastupování před krajským soudem celkem 8 034 Kč. Řízení o kasační stížnosti bylo osvobozeno od soudního poplatku [§ 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů]. Za zastoupení v řízení před Nejvyšším správním soudem přísluší odměna za jeden úkon právní služby, a to sepsání kasační stížnosti

pokračování

[§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon činí podle § 7 bodu 3, aplikovaného na základě § 9 odst. 2 advokátního tarifu, 1 000 Kč a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu je třeba k ní přičíst 300 Kč na úhradu hotových výdajů, celkem tedy 1 300 Kč. Protože ustanovená advokátka je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok o částku 273 Kč odpovídající dani, kterou je povinna z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a to na 1 573 Kč za jeden úkon právní služby. Celková odměna a náhrada výdajů pro ustanovenou zástupkyni tedy představuje částka 9 607 Kč. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce. Vzhledem k tomu, že krajský soud již ze svého účtu vyplatil právní zástupkyni 8 034 Kč (č. l. 71 spisu krajského soudu) dle výroku IV rozsudku krajského soudu, jenž byl tímto rozsudkem Nejvyššího správního soudu zrušen, dojde k započtení. Z účtu Nejvyššího správního soudu tedy ustanovená zástupkyně obdrží ve stanovené lhůtě toliko rozdíl do částky přiznané rozsudkem Nejvyššího správního soudu ve výši 1 573 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. dubna 2015

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu